

УКРАЇНА

(19) UA (11) 1710 (13) U

(51) 7 A63F3/02

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ШАХИ

1

2

(21) 20021210639

(22) 26.12.2002

(24) 17.03.2003

(46) 17.03.2003, Бюл. №3, 2003 р.

(72) Сукайло Андрій Володимирович

(73) ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДА-
ЛЬНІСТЮ "АСКОП-УКРАЇНА"(57) 1. Шахи, що містять ігрове поле гральної дош-
ки та дві групи шахових елементів, які відрізня-
ються тим, що кожен шаховий елемент являє со-
бою просторову фігуру довільної конфігурації і має
ємність для наливання рідини2. Шахи за п. 1, які відрізняються тим, що прос-
торові фігури мають конфігурацію шахових фігур.3. Шахи за п. 1, які відрізняються тим, що прос-
торові фігури мають конфігурацію, вибрану з ряду
конфігурацій посудин для пиття4. Шахи за п. 3, які відрізняються тим, що на зов-
нішній поверхні кожної просторової фігури розмі-
щений шаховий символ, який ідентифікує просто-
рову фігуру як шахову.5. Шахи за п. 3, які відрізняються тим, що в по-
рожнині кожної просторової фігури розміщений
шаховий символ, який ідентифікує просторову
фігуру як шахову.6. Шахи за п. 2, які відрізняються тим, що на
вершині кожної шахової фігури розміщена ємність
для наливання рідини.Корисна модель відноситься до настільних
ігор і може бути застосована для ігор та розвагЗагальновідомі на сьогоднішній день шахи
мають давню історію, практикуються дуже давно і
поширені в усьому світі. Гра ведеться комплектом
шахових фігур згідно з жорсткою логікою зі встано-
вленими і офіційно признаними правилами. Ці
правила є класичними, стереотипними і загально-
відомими.Але історія знає чимало прикладів, коли гравці
вдавались до всіляких вигадок, щоб надати цій
серйозній класичній грі елементу оригінальності і
розмаїтості, аби вона була не тільки знаряддям
для творчого мислення, а й мала розважальний
характер. Адже шахи - це гра масова, і надання їй
нового відтінку може лише розширити коло заціка-
влених учасників і спостерігачів.Так, в тій чи іншій мірі видозмінювались пра-
вила проведення гри, застосовувались різноманіт-
ні просторові елементи, які імітували шахові фігу-
ри, змінювалась їх кількість тощо. Та результати
впровадження всіх цих засобів змінювали гру на-
стільки, що вона по суті ставала мало схожою на
звичну гру в шахи в класичному варіанті її сприй-
няття. Тобто, спроби надання шахам відтінку роз-
важальності неодмінно приводили до зміни суті
самої гри (суті її класичного, всенародно призна-
ного варіанту), і вона ставала лише схожою на
шахи.Відома гра під назвою "Українські шахи", опи-
сана в патенті України № 42131А (МПК⁷ А63
F3/02, опубл. в Б.В. №9, 2001р.), в якій задіяні
класичні шахові фігури, що пересуваються по ша-
ховій дошці в певному порядку. Відмінністю гри є
те, що ферзю надається можливість пересуватись
по полю, як всім іншим шаховим фігурам і він ви-
конаний у вигляді "кентавра". Інакше кажучи, в цій
грі ферзю надано більшої мобільності і потужності,
а класичний зоровий образ його перевірено в
образ могутнього "кентавра".Спроможність ферзя робити ходи, як всі інші
фігури, підвищує результативність гри, але в той
же час правила її виходять за межі загальноприй-
нятих, і вона стає лише подібною до гри в шахи. А
виконання ферзя у вигляді "кентавра" тільки візуа-
льно змінює класичний образ фігури і не несе ні-
якого додаткового функціонального навантаження.Відома також гра, що має назву "Кругові ша-
хи", яка містить шахову дошку, виконану у формі
круга, і дві групи шахових елементів - шістнадцять
білих і шістнадцять чорних (Патент Росії №
2004286, МПК⁷ А63 F3/02, опубл. в Б.В. №45, 1993
р.). Ця гра відрізняється від класичної тим, що в
ній змінені не тільки конфігурація шахових фігур, а
й порядок їх розміщення на ігровому полі і функці-
ональні можливості кожної. Але саме ці фактори
надають грі зовсім іншого змісту, при якому її вже
важко назвати шаховою грою. В цій грі використо-

(13) U

(11) 1710

(19) UA

вуються фігури, які по суті замінюють загальноприйняті у класичному варіанті їх виконання - це фігура лейтенанта, капітана, майора, полковника, генерала та ін.

Як і в попередньому випадку, шахові елементи несуть суто обмежену функцію - вони є лише засобами для здійснення певного ходу на ігровому полі, іншого призначення для них не передбачено. А сама гра, як і розглянута у вищевказаному винаході, лише нагадує гру в шахи.

За прототип винаходу прийняті шахи, що містять ігрове поле гральної дошки та дві групи шахових елементів (Патент України № 41583А, МПК: A63F3/02, опубл. в Б.В. № 8, 2001р.).

Описана в цьому патенті гра у порівнянні з вищезгаданими є більш досконалою з позиції незмінності ходу шахових фігур, хоч останні представлені в досить незвичному для класичного варіанту вигляді. Кожна фігура виконана у формі паралелепіпеду, зрізаного у формі човна, одна грань якого чиста, а друга містить відповідну позначку, яка визначає ту чи іншу фігуру. Суть цієї гри в тому, що учасники грають "наздогад", тому що противник бачить лише чисту поверхню шахової фігури, і тільки по здійсненому ходу мусить визначити, яка саме фігура його зробила. Учасником гри може стати кожен, хто знайомий з класичними правилами гри в шахи.

До недоліків цієї гри слід віднести спрощеність та невисокий ступінь зайнятості. Гра, хоч і містить елемент оригінальності (необхідність запам'ятовувати кожен хід), є доволі примітивною і не здатна викликати у гравців почуття азартності, чогось незвичайного, інтригуючого, або ж якихось нових почуттів, окрім задоволення перемогою. До того ж гравець, який програв, взагалі може не відчувати позитивних емоцій і втратити до гри інтерес.

Підсумовуючи вищевказані недоліки, можна констатувати, що гра позбавлена факторів, стимулюючих обидві сторони.

Крім того, художньо-конструктивне оформлення шахових елементів також досить спрощене і не здатне привернути до себе посиленої уваги. Шахові елементи виступають лише як імпровізовані фігури і ніякої додаткової функції не мають.

В основу корисної моделі поставлена задача підвищення зайнятості та оригінальності шахів шляхом введення нових форм ігрових елементів, зокрема, виконання їх у вигляді просторових фігур, в тілі яких виконані порожнини для розміщення в них рідини або розміщення ємності для рідини на шахматних фігурах, в результаті чого підвищується динаміка гри, під час якої при незмінності класичних правил її проведення учасники можуть одержати задоволення від споживання рідини, налітої в шахові елементи, що збуджує азартність учасників і спостерігачів, стимулює їх до участі у поєдинку.

Поставлена задача досягається за рахунок того, що в шахах, що містять ігрове поле гральної дошки та дві групи шахових елементів, згідно корисної моделі, кожен шаховий елемент являє собою просторову фігуру довільної конфігурації, яка має ємність для наливання рідини, причому просторові фігури можуть мати конфігурацію шахових фігур, або конфігурацію, вибрану з ряду конфігу-

рацій посудин для пиття, на зовнішній поверхні яких розміщений шаховий символ, який ідентифікує просторову фігуру, як шахову. В разі виконання шахових елементів у вигляді посудин для пиття шаховий символ може бути розміщений і в порожнині кожної просторової фігури.

Крім того на вершині шахових фігур можуть бути розміщені ємності для наливання рідини.

Можливість досягнення вказаного вище результату від використання запропонованих варіантів технічного рішення обумовлюють відрізняючі ознаки шахових елементів.

Оригінальний з позиції технічної естетики дизайнський рівень виконання шахових фігур (шахових елементів) надає їм нової якості - вони виступають не тільки як власне шахові фігури, а й несуть додаткове функціональне навантаження - як ємності для рідини, яку можна випити в процесі проведення поєдинку. Це робить звичну для всіх гру в шахи особливо привабливою і інтригуючою. При грі з такими елементами по суті блокується її формалізація, з'являється новий, не присутній у відомих формах реалізації шахів стимул - заволодіти "вмістом" фігур противника.

Можливість споживання налітої в шахову фігуру рідини (а це може бути будь-який безалкогольний чи алкогольний напій, мінеральна вода, пиво, горілка, вино тощо) створює суто психологічний і, звичайно, позитивний вплив на учасників гри, має розважальний характер і, що важливо - призводить до переопрацювання і переосмислення наявних стереотипів теорії шахів.

Участь у грі може брати кожен, хто знайомий з її класичними правилами, до того ж у гравця завжди є перспектива одержати подвійне задоволення, скуштувавши напій, чого не можна було зробити, граючи в той чи інший вид шахів, описаних вище.

Шахи, до складу яких входять такі незвичні і оригінальні фігури, стануть незамінним атрибутом в області розважального та ресторанного бізнесу, де розумове навантаження може з успіхом поєднуватися з фізичним задоволенням. Вони також можуть бути оригінальним сувеніром, або засобом для приємного проведення дозвілля вдома чи в гостях.

Для урізноманітнювання естетичного сприйняття гри шаховим елементам надають широкий різновид конструктивного виконання. В кожному варіанті дизайнерський задум спрямовано на виконання обов'язкової умови - шаховий елемент повинен бути безпомилково ідентифікованим. Так, поєднання формують ліній просторової фігури може повністю відтворювати конфігурацію класичних шахових фігур, або ж, навпаки, бути на них не схожим. У разі, коли шахові елементи виконані у вигляді фігур, які мало нагадують шахові (наприклад, коли елементи виглядають як посудини для пиття - чарки, фужери, стакани, бокали тощо), на їх зовнішньому боці розміщують шаховий символ зі стилізованим зображенням тієї чи іншої шахової фігури, який ідентифікує останню.

Шахові елементи можуть бути прозорими або непрозорими і виконані з будь-якого матеріалу, який має дозвіл на використання в харчовій промисловості. Таким матеріалом може бути скло,

склопластик, пластмаса, кераміка, метал тощо.

Якщо шаховий елемент стилізований під прозору посудину, то символ, який ідентифікує певну шахову фігуру, може бути розміщений і всередині цієї посудини. Такий вид виконання є особливо оригінальним, тому що шаховий елемент, який має ідентифікуючий символ, що чітко вимальовується через прозорі стінки наповненої чи пустої посудини, має досить привабливий вигляд.

Варіантом виконання шахового елемента є просторова фігура, виконана у вигляді шахової, на вершині якої розміщена ємність, в яку можна наливати рідину. По суті такий елемент нагадує посудину для рідини (фужер, чарку, тощо), що спирається на ніжку, виконану у формі класичної шахової фігури. Цей конструктивний варіант не потребує якихось додаткових символів, які могли б ідентифікувати шахову фігуру, тому що "ніжка" говорить сама за себе.

Використання посудин з рідиною у якості фігур суттєво підсилює ігровий момент, стимулює гравців до участі у грі, при цьому значне естетичне задоволення одержують і ті, хто спостерігає за поєдинком.

Вибір кольорів шахових фігур необмежений, головне, щоб групи елементів були різнокольоровими, наприклад, чорного та білого кольору, як це прийнято у класичному варіанті виконання шахів.

Запропоноване технічне рішення пояснюють креслення, де:

на фіг. 1 зображений шаховий елемент у вигляді класичної шахової фігури (наприклад, тури), в тілі якої виконана порожнина для наливання рідини.

На фіг. 2 - 3 зображені шахові елементи у вигляді посудин для рідини, які містять шахові символи, що ідентифікують ту чи іншу шахову фігуру,

причому:

фіг. 2 відображає шаховий елемент із розміщенням на його зовнішній поверхні шаховим символом,

фіг. 3 - шаховий елемент з розміщенням всередині нього шаховим символом,

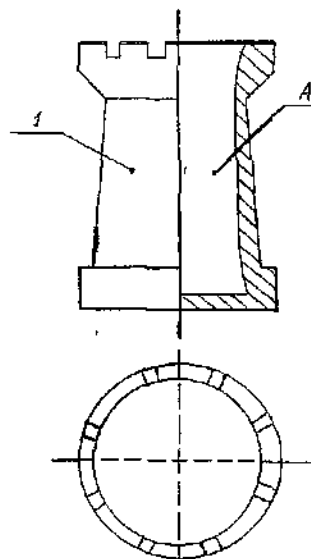
фіг. 4 - 6 відображають шахові елементи у вигляді шахових фігур, на вершині яких закріплені ємності для рідини.

На фіг. 1, як приклад виконання шахового елемента, що повторює конфігурацію класичної шахової фігури, зображена тура (поз. 1). Літерою А позначена порожнина, виконана в тілі тури, куди наливається вино, горілка, напій, вода тощо.

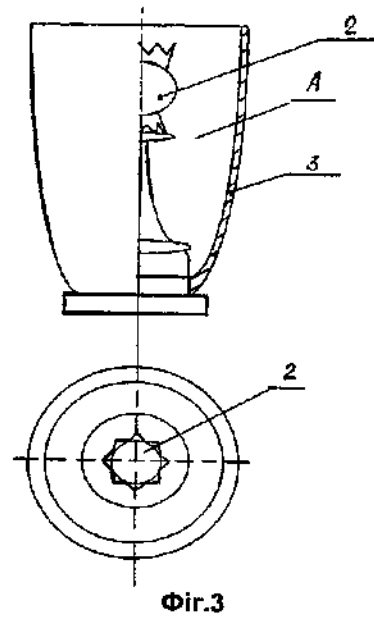
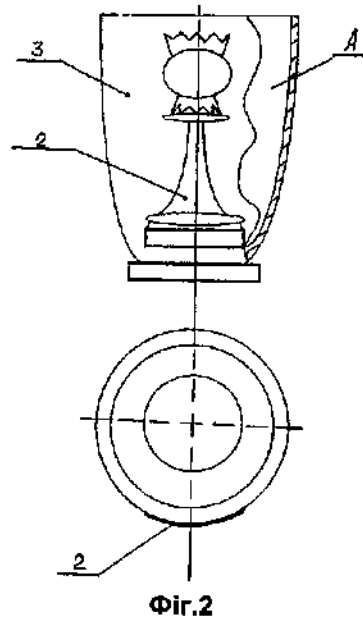
Зображені на фіг. 2 і фіг. 3 шахові елементи у вигляді чарок з плоским дном мають ідентифікуючі шахові символи 2. В першому випадку (фіг. 2) символ 2 розміщений на зовнішній поверхні 3 чарки, в другому (фіг. 3) - він знаходиться в її порожнині.

Варіант виконання шахового елемента, який нагадує фужер з ніжкою "під шахову фігуру" зображений на фіг. 4 - 6. В даному випадку "ніжкою" 4 є королева (фіг. 4), пішак (фіг. 5) та кінь (фіг. 6). "Ніжки" виконані у формі класичних шахових фігур, що не потребують ідентифікації. На вершині цих "ніжок" розміщені ємності 5, які можуть мати будь-яку конфігурацію - напівсфери, бути опуклими, прямими, мати форму зрізаного конуса тощо.

Запропонована гра реалізується згідно встановленим міжнародним правилам гри в шахи. На шаховій дошці з клітинками різного кольору розміщують дві групи шахових елементів, в які налита рідина. Противники здійснюють ходи своїми фігурами, як це прийнято в класичних шахах. Вміст побитої фігури повинен бути випитим (або ж доставляється противнику - в залежності від обумовленої гравцями конкретної ситуації).

Фиг.1

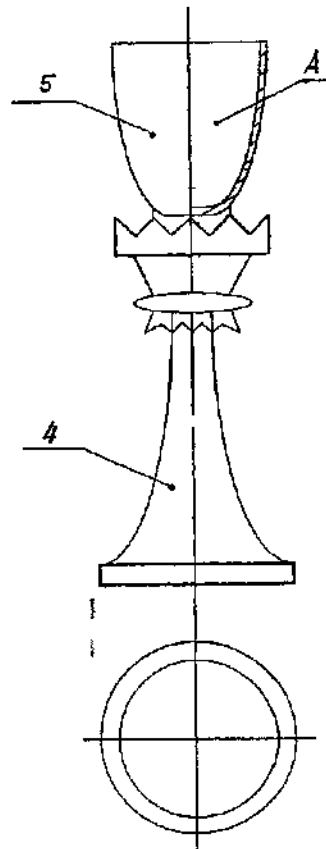

Fig. 4

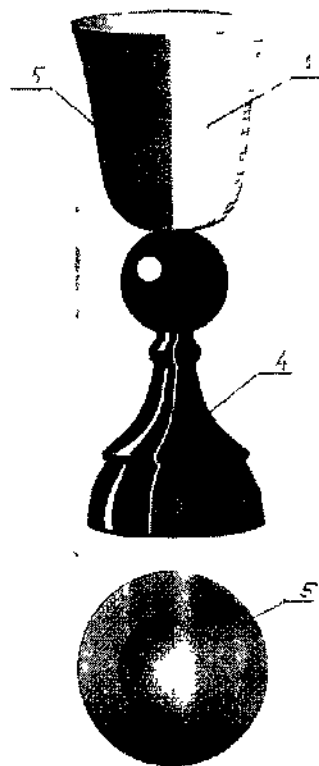

Fig. 5

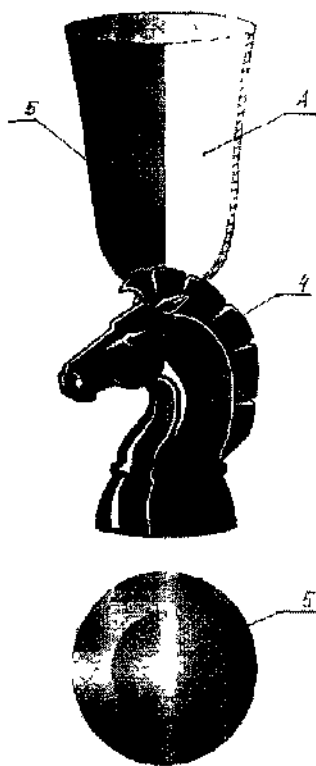

Fig. 6